

Standardi asiakkaan pakotelistaseurantaan

Liite 2 puitesopimukseen koskien standardia asiakkaan
pakotelistaseurantaan

Versio 2.0
13.11.2018

Sisällysluettelo

1	Tausta.....	3
2	Standardin sisältö	3
3	Soveltamisala ja soveltamisalan rajoitukset	3
4	Määritelmät.....	5
5	Asiakkaan pakotelistaseurantaprosessi.....	6
6	Standardi asiakkaan pakotelistaseurantaan	7
6.1	Asiakkaan pakotelistaseuranta.....	7
6.2	Asiakkaan pakotelistaseurantaan liittyvien parametrien hallinnointi.....	7
6.2.1	Asiakkaan pakotelistaseurannan aikataulu	8
6.2.2	Pakotelistojen hallinnointi	8
6.2.3	Asiakkaan pakotelistaseurannan säännöt laadun varmistamiseksi.....	9
6.3	Pakotelistaosumaan liittyvät toimenpiteet.....	9
7	Menettelyt laadun varmistamiseksi.....	9
7.1	Toimet häiriötilanteessa.....	10
8	Tietoturva ja tietosuoja.....	11
9	Standardin hallinnointimalli	11
9.1	Standardin omistaja.....	11
9.2	Standardiin liittyminen ja siitä poistuminen.....	11
9.2.1	Liittymisedellytykset.....	11
9.2.2	Standardiin liittyminen	11
9.2.3	Standardista eroaminen ja erottaminen	12
9.3	Standardin muutosten hallinnointi	12

LIITE Sääntelykehikko

Standardi asiakkaan pakotelistaseurantaan

1 Tausta

Pakotesäätely velvoittaa maksupalveluntarjoajia monitoroimaan asiakkaitaan ja asiakkaiden maksujen välitystä. Maksupalveluntarjoaja ei saa antaa varoja käyttöön sellaiselle henkilölle tai yhteisölle, joka on Suomen kansallisella, EU:n tai YK:n pakotelistalla. Lisäksi asiakkaan tileillä olevat varat tulee jäädyttää. Täyttääkseen lain vaatimukset maksupalveluntarjoajat säännöllisesti tarkistavat, ettei pakotelistoilta löydy maksupalveluntarjoajan asiakkaita ja ettei välitettävien maksujen maksaja tai saaja ole pakotelistalla.

Tietojen tarkistaminen on tärkeää rajat ylittäviltä maksuilta, sillä käytännöt ja lainsäädännön vaatimukset maksupalveluntarjoajien pakotelistatarkistukselle etenkin Euroopan ulkopuolella voivat poiketa Suomessa toimiville pankeille asetetuista vaatimuksista. Kotimaanmaksuissa sekä maksajan maksupalveluntarjoaja että saajan maksupalveluntarjoaja toimivat saman lainsäädännön piirissä. Kotimaanmaksujen määrä on suuri ja ne ovat toimintavarmuuden ja nopeuden suhteen kriittisiä. Tämän vuoksi Finanssiala ry:ssä (FA) perustettiin työryhmä laatimaan standardi asiakkaan pakotelistaseurantaan.

Asiakassuhteen jatkuva seuranta on osa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain asettamia vaateita. Laissa edellytetään asiakkaan tunnistamista ja henkilöllisyyden todentamista sekä määritellään asiakkaan tuntemistietojen sisällöstä ja niiden säilyttämisestä.

Finanssivalvonta määrittelee standardissaan asiakkaan tuntemiseen liittyvät yleiset periaatteet ja antaa ohjeistusta, kuinka Finanssivalvonnan valvottavan tulee toimia täyttääkseen finanssipakotteiden vaateet.

2 Standardin sisältö

Standardin luvussa 3 kuvataan standardin soveltamisala ja soveltamisalan rajoitukset, luvussa 4 määritelmät ja luvussa 5 maksupalveluntarjoajan yleinen pakotelistaseurantaprosessi.

Luvussa 6 kuvataan standardin säännöt ja yhteiset menettelytavat, luvussa 7 menettelyt laadun varmistamiseksi. Standardi on luvusta 6 alkaen osapuolia sitova. Luku 8 käsittelee tietoturvaa ja tietosuojaa. Luvussa 9 kuvataan standardin hallinnointimalli: kuinka standardiin liitytään ja siitä erotaan ja kuinka standardiin tehdään muutoksia.

3 Soveltamisala ja soveltamisalan rajoitukset

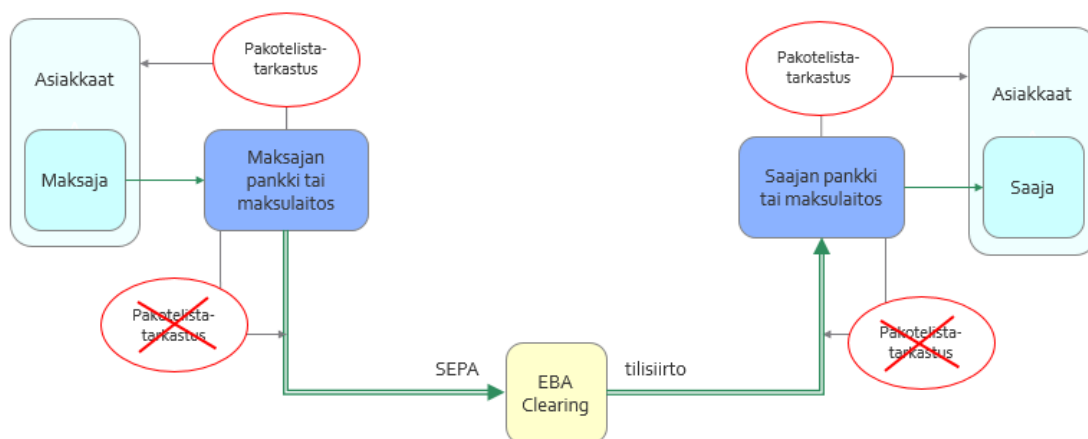
Standardi koskee kahden maksupalveluntarjoajan välillä välitettäviä kotimaan SEPA tilisiirtoja, SEPA suoraveloituksia ja SEPA pikasiirtoja. Kotimaan SEPA tilisiirroilla,

SEPA pikasiirroilla ja SEPA suoraveloituksilla maksajan ja saajan tileillä on suomalainen IBAN tilinumero.

Standardiin eivät kuulu muut maksutavat. Standardiin eivät kuulu SEPA tilisiirrolle tai SEPA suoraveloitukselle perustuvat maksupalvelutarjoajan lisäpalvelut asiakkaalle.

Standardissa on laadittu yhteiset menettelytavat ja säännöt asiakkaan pakotelistaseurantaan. Standardin tavoitteena on, että standardiin osallistuvat maksupalveluntarjoajat ("osapuolet") sitoutuvat tarkastamaan asiakkaansa sovittujen vaatimusten mukaisesti, jolloin pakoteriskejä voidaan hallita ilman, että kaikki kotimaanmaksut tarkastetaan. Menettelytapojen ja sääntöjen lisäksi on sovittu, miten standardia hallinnoidaan ja miten varmistutaan, että osapuolen prosessit ovat standardin mukaisia.

Kun osapuolet toimivat standardin mukaisesti, osapuolelta ei välity toiselle osapuolille sellaisia kotimaan SEPA tilisiirtoja tai suoraveloituksia, joissa maksaja tai saaja olisivat pakotelistalla.

Kuva 1 Standardin vaikutus pakotelistatarkastukseen SEPA tilisiirroilla

Kuvassa 1 on yleiskuvaus standardin vaikutuksesta pakotelistatarkastukseen kotimaan SEPA tilisiirroilla. Maksajan maksupalveluntarjoajana ja saajan maksupalveluntarjoajana toimiva tarkastavat asiakaskantansa pakotelistoja vasten standardin mukaisesti. Kun maksajan maksupalveluntarjoaja lähettää maksajalta saamansa toimeksiannon mukaisesti SEPA tilisiirron EBA Clearingin välityksellä saajan maksupalveluntarjoajalle, maksajan maksupalvelun tarjoaja on tarkastanut maksajan tiedot pakotelistoja vasten osana asiakaskannan pakotelistaseurantaa. Maksajan maksupalveluntarjoaja voi myös luottaa, että saajan maksupalveluntarjoaja on tarkastanut maksulla olevan saajan tiedot osana asiakaskantansa pakotelistaseurantaa. Näin maksajan maksupalveluntarjoajan ei tarvitse tarkastaa maksulta saajan tietoja pakotelistoja vasten, eikä saajan maksupalveluntarjoajan tarvitse ennen saajan tilin hyvittämistä tarkastaa maksulta maksajan tietoja pakotelistoja vasten.

Standardi ei koske maksujen pakotelistatarkistusta, joten kunkin osapuolen vastuulla on huolehtia siitä, että heillä on tarvittaessa valmius tarkastaa lainsäädännön, EU asetusten ja viranomaisten edellyttämällä tavalla ne kotimaan maksut, joiden osalta

pakoteriskiä ei voida hallita Standardin edellyttämällä asiakkaan pakotelistaseurannalla.

4 Määritelmät

”**asiakas**” tarkoittaa osapuolen asiakaskannassa olevia asiakkaita, rekisteröitäviä uusia asiakkaita sekä satunnaisia käteismaksuasiakkaita.

”**OFAC-lista**” tarkoittaa USA:n valtionvarainministeriön alaisen Office of Foreign Asset Control –yksikön (OFAC) julkaisemia Specially Designated Nationals (SDN) ja Sectoral Sanctions Identification SSI listoja, jotka perustuvat USA:n lainsäädäntöön ja viranomaismääräyksiin. Pakotteilla ei ole välttämättä suoria oikeusvaikutuksia Suomessa.

”**osapuoli**” tarkoittaa standardiin osallistuvaa maksupalveluntarjoajaa.

”**osuma**” tarkoittaa tilannetta, jossa asiakkaan tai asiakkaan omistajan tai tosiasiallisen edunsaajan nimi on pakotelistaseurannassa alustavasti löytynyt pakotelistalta. Maksupalveluntarjoaja selvittää standardin sääntöjen mukaisesti, onko kysymyksessä aiheeton hälytys vai vahvistuuko osuma oikeaksi pakotelistaosumaksi.

”**omistaja**” tarkoittaa niitä luonnollisia tai oikeushenkilöitä, jotka omistavat suoraan tai välillisesti vähintään 25 % osuuden osakkeista tai äänimäärästä.

”**pakotelistat**” tarkoittavat standardiin kuuluvia pakotelistoja: EU:n, YK:n ja KRP:n julkaisemia pakotelistoja.

- ”**KRP-lista**” tarkoittaa terrorismivarojen hallinnollisesta jäädyttämisestä annetun lain (325/2013, muutoksineen) mukaista julkista luetteloa.
- ”**EU-lista**” tarkoittaa EU:n julkaisemaa luetteloa EU:n neuvoston antamien asetusten kaikilta osiltaan velvoittavista pakotteista. Pakotteet voivat olla joko YK:n turvallisuusneuvoston päättämiä tai EU:n omia pakotteita.
- ”**YK-lista**” tarkoittaa luetteloa YK:n turvallisuusneuvoston päättämistä pakotteista. YK:n turvallisuusneuvosto on maailmanlaajuisesti sitovia pakotteita asettava taho. EU panee täytäntöön kaikki YK:n turvallisuusneuvoston hyväksymät pakotteet ja käy YK:n kanssa tiivistä vuoropuhelua voidakseen koordinoida paremmin EU:n jäsenmaiden omia pakotetoimia.

”**pankkipäivä**” tarkoittaa päivää, jona maksupalveluntarjoaja on avoinna siten, että se voi osaltaan toteuttaa maksutapahtuman.

”**SEPA tilisiirto**” tarkoittaa European Payments Councilin (EPC) sääntöjen mukaista tilisiirtoa (SEPA Credit Transfer), jonka maksajan maksupalveluntarjoaja maksajan toimeksiannosta veloittaa maksajan tililtä ja lähettää EBA Clearingin tai muun euromaksuja selvittävän selvityskeskuksen välityksellä saajan maksupalveluntarjoajalle, joka hyvittää saajan IBAN tiliä.

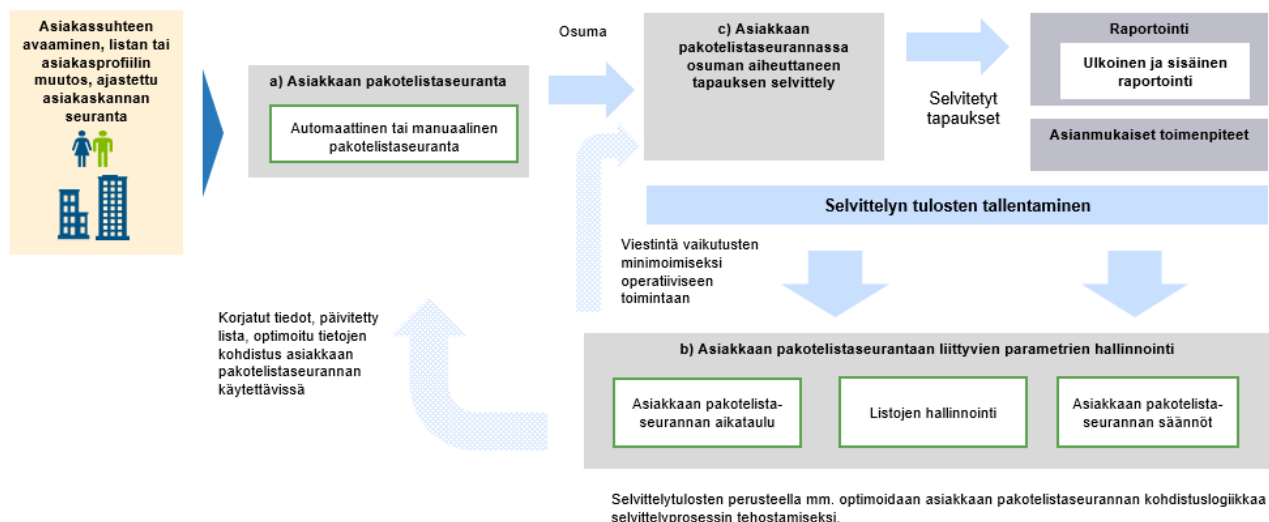
”**SEPA pikasiirto**” tarkoittaa European Payments Councilin (EPC) sääntöjen mukaista pikatilisiirtoa (SEPA Instant Credit Transfer), jonka maksajan maksupalveluntarjoaja maksajan toimeksiannosta veloittaa maksajan tililtä ja lähettää EBA Clearingin tai muun euromaksuja selvittävän selvityskeskuksen välityksellä saajan maksupalveluntarjoajalle, joka hyvittää saajan IBAN tiliä.

”**SEPA suoraveloitus**” tarkoittaa EPC:n sääntöjen mukaista saajan maksajalta saaman valtakirjan perusteella käynnistämää suoraveloitusta (SEPA Direct Debit). Saajan maksupalveluntarjoaja lähettää saajan toimeksiannosta suoraveloitusaineiston EBA Clearingin tai muun euromaksuja selvittävän selvityskeskuksen välityksellä maksajan maksupalveluntarjoajalle. Eräpäivänä maksajan maksupalveluntarjoaja veloittaa maksajan tiliä, maksun kate siirtyy maksupalveluntarjoajien tilien välillä keskuspankissa ja saajan maksupalveluntarjoaja hyvittää saajan tiliä.

”**tosiasiallinen edunsaaja**” tarkoittaa kulloinkin voimassa olevan rahanpesulain mukaista tosiasiallisen edunsaajan määritelmää.

5 Asiakkaan pakotelistaseurantaprosessi

Maksupalveluntarjoajan yleinen asiakkaan pakotelistaseurantaprosessi esitetään kuvassa 2.

Kuva 2 Asiakkaan pakotelistaseurantaprosessi

Maksupalveluntarjoajan edellytetään tuntevan asiakkaansa. Uudesta asiakkaasta selvitetään asiakkaan tuntemiseen vaadittavat perustiedot. Ne muodostavat pohjan tehokkaalle pakotelistaseurannalle. Maksupalveluntarjoaja tarkastaa myös, ettei

asiakas ole pakotelistoilla. Vasta tämän jälkeen uusi asiakas voidaan rekisteröidä asiakkaaksi ja avataan asiakkaalle palveluita kuten tilit.

Maksupalveluntarjoaja tekee asiakkaan pakotelistaseurannan säännöllisesti koko asiakaskannalleen (a). Suurten volyymien vuoksi se tehdään yleensä järjestelmätuetusti.

Asiakkaan pakotelistaseurantaan liittyy useita hallittavia parametreja (b). Näitä ovat pakotelistaseurannan aikataulu, asiakkaiden tarkastamisessa käytettävät pakotelistat ja pakotelistamuutosten päivittämisen aikataulu. Parametrien avulla hallitaan myös pakotelistaseurannan laatua: kuinka herkästi maksupalveluntarjoajan prosessi havaitsee mahdollisen osuman, esim. huomioi mahdolliset kirjoitusvirheet tai muunnokset muista aakkosista latinalaisiin aakkosiin. Parametritietoja voidaan säätää asiakastietojen seurannassa saatujen kokemusten perusteella.

Jos asiakkaan tiedot aiheuttavat osuman pakotelistatarkastuksessa (c), asia siirtyy tarkemmin tutkittavaksi. Tässä yleensä aina manuaalisessa tarkistuksessa pyritään selvittämään, onko asiakas todella pakotelistalla vai onko kysymyksessä väärä hälytys. Jos osuma vahvistetaan eli asiakas on joutunut pakotelistalle, maksupalveluntarjoaja jäädyttää asiakkaan varat ja raportoi asiakkaasta viranomaisille. Pakotelistatarkastuksen tulokset kirjataan myös maksupalveluntarjoajan järjestelmiin ja sisäisiin raportteihin.

6 Standardi asiakkaan pakotelistaseurantaan

Standardissa sovitaan yhteisistä säännöistä ja menettelytavoista, joita osapuolet noudattavat.

Standardissa sovitaan, mitä tietoja asiakkaasta vähintään tarkastetaan, kuinka toimitaan osuman saaneiden tapausten selvittelyssä ja silloin, kun tarkempi selvitys on vahvistanut asiakkaan löytyvän pakotelistalta.

Standardin ulkopuolelle jäävät pakotelistatarkastuksessa saatujen osumien tulosten tallentaminen maksupalveluntarjoajan järjestelmiin ja niiden sisäinen raportointi sekä pakotelistalta löytyvien asiakkaiden raportointi viranomaisille.

6.1 Asiakkaan pakotelistaseuranta

Osapuoli tarkastaa asiakkaiden, omistajien ja tosiasiallisten edunsaajien tiedot pakotelistoja vasten luvun 6.3. pakotelistaseurannan aikataulujen, pakotelistojen hallinnoinnin ja asiakkaan pakotelistaseurannan sääntöjen mukaisesti.

Pakotelistatarkastus tehdään säännöllisesti koko asiakaskannalle sekä aina uusille rekisteröitäville asiakkaille ja satunnaisille käteismaksuasiakkaille.

6.2 Asiakkaan pakotelistaseurantaan liittyvien parametrien hallinnointi

Asiakkaan pakotelistaseurantaan kuuluu useita parametreja, joiden hallinnointi vaikuttaa asiakkaan pakotelistaseurannan tehokkuuteen ja laatuun. Tässä luvussa kuvataan standardin säännöt seuraaville parametreille: asiakkaan

pakotelistaseurannan aikataulu, pakotelistojen hallinnointi ja säännöt asiakkaan pakotelistaseurannan laadun varmistamiseksi.

6.2.1 Asiakkaan pakotelistaseurannan aikataulu

Osapuoli tekee pakotelistatarkastuksen:

- a) aina uudelle asiakkaalle ennen palveluiden avaamista
- b) koko asiakaskannalle kerran vuorokaudessa pankkipäivinä. Asiakaskannan pakotelistatarkastus sisältää vähintään asiakastietojärjestelmän muuttuneiden tietojen vertailun päivitettyjä pakotelistoja vasten ja/tai muuttuneiden pakotelistatietojen vertailun päivitettyä asiakastietojärjestelmää vasten.

6.2.2 Pakotelistojen hallinnointi

Pakotelistojen hallinnoinnilla tarkoitetaan pakotelistojen päivityksiin liittyviä vaatimuksia, seurannassa käytettäviä pakotelistoja sekä poikkeustapauksia, joissa esimerkiksi tietty pakotelista jätetään pakotelistaseurannan ulkopuolelle.

Pakotelistojen ylläpitäjät päivittävät pakotelistoja aina, kun uutta tietoa on lisätty pakotelistalle.

Pakotelistojen nouto- ja päivitystiheys

Osapuoli noutaa standardiin kuuluvista pakotelistoista uusimman päivityksen ja päivittää muutokset järjestelmiinsä vähintään kerran vuorokaudessa pankkipäivinä.

Standardiin kuuluvat pakotelistat

Standardiin kuuluvat:

- EU:n pakotelista
- KRP -lista
- YK:n pakotelista

OFAC-listojen seuranta¹

OFAC-listojen seuranta ei kuulu standardiin, mutta OFAC-listojen seurannasta on standardissa ilmoitusmenettely. Osapuoli ilmoittaa:

- tarkastaako asiakkaat myös OFAC-listoja vasten ja noudattaa tarkastuksessa samoja standardin periaatteita kuin standardiin kuuluvien pakotelistojen päivityksessä ja tarkastuksessa
- välittääkö OFAC-listalla olevien tahojen maksuja standardin muille osapuolille

¹ Finanssivalvonta määrittelee Standardi 2.4. kappaleessa 5.8.2 (Kansainväliset finanssipakotteet) seuraavasti; Vaikka OFAC-listaukset eivät ole Suomessa juridisesti sitovia eikä valvottava näin ollen ole velvollinen jäädyttämään OFAC-pakotelistoilla olevien tahojen varoja Suomessa, voidaan OFAC-listojen seuraamista pitää kuitenkin perustellusti selonottovelvollisuuden piiriin kuuluvana tilanteena.

- tarkastaako ja noudattaako OFAC:in sektorisanktioita.

6.2.3 Asiakkaan pakotelistaseurannan säännöt laadun varmistamiseksi

Asiakkaan pakotelistaseurannan säännöillä pyritään varmistamaan pakotelistatarkastuksen laatu. Asiakkaan pakotelistaseurannan säännöissä määritellään, mitä tietoja asiakkaasta tarkastetaan pakotelistoja vasten ja millä osumatarkkuudella. Osumatarkkuudella määritellään, kuinka tarkasti pakotelistalla olevan merkinnän tulee vastata asiakastietoja.

Osapuoli tarkastaa pakotelistoja vasten asiakkaasta vähintään asiakkaan nimen.

Asiakastietojen seurannassa pakotelistoja vasten osumatarkkuuden tulee olla riittävä, jotta kirjoitusvirheet, käännösvirheet tai erilaiset kirjoitusasut eivät estä osuman löytymistä. Siten osumatarkkuus ei koskaan voi olla 100 %.

6.3 Pakotelistaosumaan liittyvät toimenpiteet

Jos uuden perustettavan asiakkaan tai jo asiakaskannassa olevan asiakkaan, omistajan tai tosiasiallisen edunsaajan nimen vertailussa pakotelistoilla oleviin tietoihin syntyy osuma, osapuoli selvittää osuman.

Jos selvittelyssä osuman saaneen asiakkaan, omistaja tai tosiasiallisen edunsaajan tarkemmat yksilöintitiedot eroavat selvästi pakotelistalla olevista tiedoista, osapuoli voi todeta osuman suoraan aiheettomaksi.

Jos osapuoli ei välittömästi voi todeta osumaa aiheettomaksi, osapuoli keskeyttää asiakkaan maksuliikenteen tarkemman selvittelyn ajaksi mahdollisimman nopeasti, mutta viimeistään osumaa seuraavana pankkipäivänä. Osapuoli pyytää ilman aiheetonta viivytystä ulosottoviranomaisten kannanoton osuman aiheellisuuteen ja tarvittaviin toimenpiteisiin.

Mikäli osuma vahvistetaan oikeaksi ja asiakas on joutunut pakotelistalle, osapuoli ei välitä maksuja asiakkaan tililtä lukuun ottamatta ulosottoviranomaisten ohjeistamia maksuja.

Mikäli osuma vahvistetaan oikeaksi ja sovellettavan pakotesäätelyn mukaan asiakkaan tosiasiallisen edunsaajan tai omistajan pakotelistaus johtaa siihen, että pakotesäätelyä sovelletaan myös asiakkaaseen, osapuoli ei välitä maksuja asiakkaan tililtä lukuun ottamatta ulosottoviranomaisten ohjeistamia maksuja.

7 Menettelyt laadun varmistamiseksi

Jatkuvan seurannan pitää olla toiminnan laajuuteen ja asiakassuhteiden riskeihin nähden järjestelmällistä ja kattavaa. Osapuolella on sisäiset ohjeet jatkuvan seurannan menetelmien käytöstä sekä riittävät resurssit ja sisäinen valvonta. Tehokkaaseen riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kuuluu, että osapuolella on vahvistettuna asiakkaan tuntemiseen sekä väärinkäytösten, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvät periaatteet. Riskienhallintaan sisältyy

myös se, että osapuolen organisaatio ja vastuusuhteet ovat selkeät, että menettelytavoista eri tilanteissa on sovittu ja että henkilökuntaa ohjeistetaan ja koulutetaan säännöllisesti.

Osapuolen edellytetään hallinnoivan prosessejaan, järjestelmiään ja muutosprojektejaan niin, että prosessit ja järjestelmät toimivat virheettömästi ja yhteisessä standardissa sovitulla tavalla. Osapuolella on jatkuvuus suunnitelma ja menettelyt myös häiriötilanteiden käsittelyyn.

Ennen standardiin liittymistä osapuoli vahvistaa, että sen prosessit ja järjestelmät täyttävät kaikki tarkistuslistan vaatimukset.

Mikäli myöhemmin kävisi ilmi, että osapuolen vahvistukset ovat olleet virheellisiä ja että osapuoli ei täytä standardin mukaisia velvoitteita, olisi standardin muilla osapuolilla liittymissopimuksen mukaiset reagointimahdollisuudet (mm. erottaminen, vahingonkorvaus).

7.1 Toimet häiriötilanteessa

Osapuoli lähettää ilman aiheutonta viivytystä sähköpostiviestin muille osapuolille, FA:lle ja Finanssivalvonnalle prosessi- tai järjestelmähäiriöstä, joka vaikuttaa tai on vaikuttanut osapuolen asiakkaan pakotelistaseurantaan ja standardin sääntöjen noudattamiseen.

FA pitää yllä luetteloa, johon standardiin osallistuvat maksupalveluntarjoajat ilmoittavat keskitetyn sähköpostiosoitteensa häiriöiden ilmoittamista varten.

Häiriöviestin sisältö:

- Häiriötilanteen alkamisaika
- Mihin standardin sääntöjen noudattamiseen häiriötilanne vaikuttaa ja kuinka?
- Häiriön vaikutus
 - olemassa oleviin asiakkaisiin
 - uusiin asiakkaisiin
- Arvio häiriötilanteen kestosta

Osapuoli antaa tarvittaessa väliaikatietoja tilanteen kehittymisestä.

Osapuoli lähettää ilmoituksen myös häiriötilanteen päättymisestä.

FA arkistoi häiriöilmoitukset.

Jos osapuoli huomaa jälkikäteen pitkäkestoisen häiriön, osapuoli on velvollinen takautuvasti tarkastamaan asiakkaat pakotelistoja vasten häiriön ajalta, ja ilmoittamaan tarkastuksen tuloksista muille osapuolille, FA:lle ja Finanssivalvonnalle.

8 Tietoturva ja tietosuojaja

Osapuoli huolehtii tietoturvasta ja asiakkaan tietosuojasta kulloinkin voimassa olevan Suomen ja EU-lainsäädännön sekä viranomaismääräysten mukaisesti.

9 Standardin hallinnointimalli

Standardin hallinnointimallissa kuvataan, missä standardia hallinnoidaan, kuinka standardiin liitytään ja siitä poistutaan sekä kuinka standardiin tehdään muutoksia.

9.1 Standardin omistaja

Standardin omistaa Finanssiala ry (FA). Standardin kuvaus on laadittu FA:n toimielimissä ja julkaistu FA:n sivuilla. FA pitää kotisivuillaan yllä luetteloa standardin osallistujista.

9.2 Standardiin liittyminen ja siitä poistuminen

9.2.1 Liittymisedellytykset

Standardi on tarkoitettu avoimeksi ja uudet maksupalveluntarjoajat voivat sitoutua noudattamaan standardia liittymällä Sopimuksen osapuoleksi. Uusi maksupalveluntarjoaja voi hakea Sopimuksen osapuoleksi olematta FA:n jäsen.

Hakijan tulee olla SEPA-alueella toimiva ja toimiluvan saanut luottolaitos tai maksulaitos tai ulkomaisen luottolaitoksen SEPA-alueella toimiva sivukonttori tai SEPA-alueella toimivan maksulaitoksen sivuliike, jonka toimintaa valvoo SEPA-alueella toimiva ja Finanssivalvontaa vastaava toimivaltainen viranomainen. Jos hakijan toimilupa on myönnetty ETA-alueella, mutta muualla kuin Suomessa, edellytyksenä on lisäksi, että toiminnan aloittamisesta Suomessa on tehty ilmoitus Finanssivalvonnalle (notifikaatio).

Liittyminen standardiin edellyttää, että hakija on liittynyt European Payment Councilin (EPC) SEPA tilisiirto-, SEPA pikasiirto ja/tai SEPA suoraveloituspalveluun ja hakijalla on BIC-koodi sekä suomalainen rahalaitostunnus, jotta se voi välittää SEPA maksuja kahden suomalaisen IBAN tilin välillä.

Hakijalla tulee olla sellaiset prosessit, järjestelmät ja henkilöresurssit, että se pystyy noudattamaan asiakkaan pakotelistaseurantastandardin velvoitteita sekä operatiivisessa toiminnassa että järjestelmämuutostilanteissa. Ennen hakemuksen jättämistä hakijan ylemmän johdon tulee pakotelistaseurannan asiantuntijoiden tuella varmistaa, että menettelyt laadun varmistamiseksi vastaavat standardin vaatimuksia.

9.2.2 Standardiin liittyminen

Hakija tekee kirjallisen hakemuksen FA:lle. Allekirjoitettu asiakkaan pakotelistaseurannan velvoitteiden tarkistuslista tulee liittää hakemukseen.

FA valmistelee esityksen hakijan hyväksymisestä maksuliiketoimikunnalle. Jos FA:n organisaatioon tulee muutoksia, hakemuksen käsittelevät ja hyväksyvät ne toimielimet, joilla on vastaava toimivalta kuin edellä mainituilla FA:n toimielimillä.

Hakemus hyväksytään, jos hakija täyttää näissä ehdoissa asetetut liittymisedellytykset.

Liittymissopimus tulee voimaan 1 kk kuluttua maksuliiketoimikunnan hyväksymisestä.

9.2.3 Standardista eroaminen ja erottaminen

Eroaminen

Standardista eroava osapuoli ilmoittaa eroamisajankohdan FA:lle vähintään 3 kk ennen poistumistaan.

Huomautus, poissulkeminen tai erottaminen

Maksuliiketoimikunta voi perustelluista syistä pyytää osapuolelta selvitystä omasta aloitteestaan tai viranomaisen vaatimuksesta. Jos saatu selvitys ei ole riittävä, maksuliiketoimikunta voi vaatia osapuolen kustannuksella maksuliiketoimikunnan hyväksymän kolmannen osapuolen tarkastusta. Perusteltuja syitä selvityksen vaatimiseen voivat olla esimerkiksi standardin rikkominen tai epäily siitä, että liittymisen edellytykset eivät täyty.

Maksuliiketoimikunta voi päättää huomautuksen antamisesta standardin sääntöjä rikkoneelle osapuolelle ja/tai standardista poissulkemisesta, kunnes standardin liittymisedellytykset jälleen täyttyvät.

Maksuliiketoimikunta voi esittää pankkijohtokunnalle osapuolen erottamista, jos osapuoli on olennaisesti tai toistuvasti rikkonut standardin sääntöjä tai jos pidetään todennäköisenä, että osapuoli ei tule enää liittymisedellytyksiä täyttämään. Erottamispäätöksen tekee pankkijohtokunta.

FA tiedottaa osapuolen eroamisesta tai erottamisesta muille osapuolille.

9.3 Standardin muutosten hallinnointi

FA hallinnoi ja ylläpitää asiakkaan pakotelistastandardia. FA valmistelee ja esittelee standardin muutosesitykset FA:n toimivaltaisille toimielimille.

Standardiin voi esittää muutoksia lähettämällä muutosehdotuksen FA:lle osoitteeseen paymentsupport@finanssiala.fi. Muutostarpeita (esim. lainsäädäntömuutos) voi nostaa esiin myös FA:n toimielimissä.

FA:lle lähetettävän muutosesityksen sisältö:

- muutoksen esittäjän nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero
- muutoksen esittäjän organisaatio
- muutosehdotuksen
 - sisältö ja perustelut
 - vaikutus standardiin.

FA tarkastaa muutospyynnön tiedot ja pyytää tarvittaessa muutospyynnön lähettäjältä lisätietoja.

FA valmistelee ja esittelee standardin muutospyynnöt maksuliiketoimikunnalle (tai muulle kulloinkin olemassa olevalle FA:n vastaavalle toimivaltaisille toimielimille) käsittelyyn viimeistään seuraavan kalenterivuoden alussa. Lainsäädännöstä ym. viranomaismääräysten muutoksista johtuvia muutostarpeita käsitellään tarvittaessa eri aikataululla.

Tarvittaessa muutospyyntöä laaditaan kilpailuoikeudellinen arvio. FA huolehtii siitä, että standardiin liittyneillä on mahdollisuus kommentoida standardin muutospyyntöä ennen muutosten hyväksymistä. Maksuliiketoimikunta hyväksyy tai hylkää muutospyyntöä. Toimikunta päättää myös hyväksytyt muutokset käyttöönottoaikataulusta.

FA ilmoittaa maksuliiketoimikunnan päätöksestä muutospyyntöä esittäjälle sähköpostitse. FA ilmoittaa standardin osapuolille ja Finanssivalvonnalle asiakassopimukseen tai järjestelmiin vaikuttavista muutoksista 4 kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa. Hyväksytyt muutokset julkaistaan FA:n kotisivuilla.

LIITE **Säätelykehikko**

Standardia laadittaessa on huomioitu seuraavat osapuolia velvoittava sääntely, viranomaisten suositukset, tulkintaohjeet yms.

Suomen lainsäädäntö

[Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä \(444/2017\)](#)

[Laki luottolaitostoiminnasta 610/2014](#)

[Laki varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi \(325/2013\)](#)

[Laki eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämistä \(659/1967\)](#)

[Laki eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämistä annetun lain muuttamisesta \(504/2015\)](#)

[Ulosottokaari 705/2007, Laki ulosottokaaren 3 luvun 70§:n muuttamisesta 987/2007](#)

[Rikoslaki \(39/1889\)](#)

FIN-FIVA Standardi

[Standardi 2.4. Asiakkaan tunteminen - rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen](#)

EU

[Rajoittavat toimenpiteet \(pakotteet\) – EU:n parhaat käytänteet rajoittavien toimenpiteiden tehokasta täytäntöönpanoa varten \(ajantasaistettu versio\)](#)

[Suuntaviivat rajoittavien toimenpiteiden \(pakotteiden\) täytäntöönpanoa ja arviointia varten EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla – uusia näkökohtia](#)

[Komission ohjeet asetuksen \(EU\) N:o 833/2014 tiettyjen säännösten soveltamisesta](#)

[Information Note on EU sanctions to be lifted under the Joint Comprehensive Plan of Action \(JCPOA\)](#)